

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Notatka z seminarium pt. „Realizacja uproszczeń w praktyce”

(“Putting simplification into practice”)

Bruksela, 6 lutego 2018 r.

Seminarium zorganizowane zostało przez Punkt Kontaktowy Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (PK ENRD).

W seminarium uczestniczyło ponad 70 przedstawicieli lokalnych grup działania, instytucji zarządzających, agencji płatniczych, władz lokalnych, krajowych sieci obszarów wiejskich z 23 państw członkowskich UE, jak również Komisji Europejskiej, PK ENRD i europejskiej sieci obszarów rybackich (FARNET). Z Polski – uczestniczyliśmy we dwoje razem z Panią Dyrektorką Joanną Gierulską z MRiRW.

Warsztaty zatytułowane "Realizacja uproszczeń w praktyce", dotyczyły tego w jaki sposób uprościć wdrażanie podejścia LEADER/CLLD w obecnym okresie programowania, jak również jak uczynić uproszczenie jednym z priorytetów na przyszłość.

Kluczowe zagadnienia w obecnym okresie obejmowały: harmonizację systemów wdrażania podejścia LEADER/RLKS z zasadami Leader; kontroli i sankcji; usprawnienie wdrożenia na poziomie lokalnej grupy działania (LGD).

Biorąc pod uwagę priorytety uproszczeń na przyszłość, uczestnicy dyskutowali na temat różnych aspektów:

- wsparcia przygotowawczego i technicznego;
- wielosektorowego i zintegrowanego podejścia;
- wyboru lokalnych strategii rozwoju i zatwierdzania projektów;
- możliwych rozwiązań w celu zapewnienia terminowego wdrożenia podejścia LEADER na poziomie lokalnym.

Seminarium obejmowało prezentacje dla wszystkich uczestników i dwie sesje warsztatowe, podczas których uczestnicy podzieleni byli na cztery grupy; jedna sesja dotyczyła obecnego okresu, a druga przyszłości.

Prezentacje dostępne są na: https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/enrd-workshop-leader-simplification_en.

Podczas spotkania poinformowano o wnioskach, jakie wynikają z badania wśród LGD przeprowadzonego przez PK ENRD w końcu ubiegłego roku. Przedstawili je **Susan Grieve** i **Peter Toth** z PK ENRD. Najważniejsze z nich to:

- Podejście oddolne, LGD i LSR są najbardziej istotnymi elementami Leadera;
- Kluczowe ograniczenia dla LGD i wnioskodawców w zakresie wdrażania Leader są poza LGD;
- Poziom wymagań ze strony Instytucji Zarządzających/Płatniczych zwiększył się dla większości LGD w stosunku do okresu 2007-2013 wraz ze zmniejszeniem autonomii LGD i swobody opracowywania innowacyjnych rozwiązań;
- LGD spędzają większość czasu na "wspieraniu rozwoju projektów", a następnie "na raportowaniu Instytucjom Zarządzającym [w Polsce – Instytucjom Pośredniczącym]";
- LGD chcą poświęcić więcej czasu na "animację", "innowacje" oraz współpracę z innymi LGD i zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym i unijnym;
- Prostsze formularze wniosków i proces ich składania, znacząco zwiększyłyby zdolność LGD do osiągnięcia strategicznych celów LSR;
- Odpowiednia pomoc i wsparcie dla LGD ze strony Instytucji Zarządzających i KSOW pozwoli na "zapewnienie lepszego i wzajemnego zrozumienia oczekiwań wynikających z kontroli";
- 47% LGD popiera wzrost ich niezależności i odpowiedzialności.

John Grieve z PK ENRD przedstawił z kolei wyniki nieformalnej Grupy Refleksyjnej, utworzonej przez DG AGRI, składającej się z przedstawicieli LGD, Instytucji Zarządzających, Agencji Płatniczych, sieci KSOW i DG AGRI. Wyniki pracy Grupy (zalecenia i uwagi) zebrano w 12 zbiorach zagadnień. Wspólne punkty to:

- Regulacje unijne muszą chronić podejście LEADER
- LGD odchodzą od podejścia – więcej jasności w ich działaniu i koncentracji na LSR, jaśniejsza odpowiedzialność
- Wzmocnienie podejmowania decyzji przez LGD
- Wzmocnienie sieciowania
- Specjalne grupy doradcze i komitety dla podejścia LEADER/RLKS
- Rozszerzenie dostępności funduszy
- Jedna instytucja zarządzająca dla LGD
- LGD jako one-stop shop dla Beneficjentów
- Szybsza selekcja projektów.

Karolina Jasińska z DG AGRI wspominała o pracach w ramach tzw. regulacji „Omnibus”, które mają doprowadzić do ustanowienia pewnych ryczałtów dla projektów i dużych uproszczeń w zakresie kontroli projektu. Ma to dotyczyć np. projektów małych. Wielkość kwoty projektu dla projektu małego jest wciąż przedmiotem dyskusji. Wprowadzenie regulacji spodziewane jest w połowie roku. Ponieważ może to być kwota rzędu 5 tys. Euro, ze względu na minimalną wartość projektu w Polsce wynoszącą 50 tys. zł, regulacja taka nie miałaby dla Polski znaczenia, chyba że ... podjęta zostałaby dyskusja o zmianie minimalnej wartości projektu. Trzeba poczekać na ostateczne ustalenia.

Guido Castellano, także z DG AGRI, przedstawił informacje z Komunikatu Komisji Europejskiej o przyszłości żywności i rolnictwa (komunikat ukazał się 29 listopada 2017 r.) pod kątem tematyki seminarium. W Komunikacie są bowiem ogólne zapisy o większych uproszczeniach w przyszłej Wspólnej Polityce Rolnej, jak i większym nastawieniu na efekty. G. Castellano przytoczył w swojej prezentacji ważne, moim zdaniem, słowa Przewodniczącego Komisji Europejskiej J.C. Junckera: *„Potrzebujemy budżetu nakierowanego bardziej na rezultaty niż przepisy. Droga prowadząca donikąd, zbudowana wg przepisów, pozostaje dalej drogą donikąd. Nie powinniśmy wydawać pieniędzy tylko*

kierując się zasadami. To ważne. Ale powinniśmy inwestować mając na uwadze rezultaty. Oby te słowa zawsze stanowiły motto działań urzędników.

W trakcie pierwszych warsztatów uczestniczyłem w pracach grupy, która zastanawiała się nad już dostępnymi rozwiązaniami w zakresie uproszczeń. W dyskusji przede wszystkim wskazywano na już istniejące, dostępne różne uproszczenia jak np. ryczałty. W Polsce ryczałt zastosowano w poddziałaniach związanym z przygotowaniem LSR oraz z funkcjonowaniem LGD i animacją. Także w przypadku podejmowania działalności gospodarczej mamy uproszczenia. Prawdopodobnie w stosunku do wielu krajów i regionów, w Polsce z zastosowaniem uproszczeń nie jest źle. Ale można by więcej. Wskazałem, że w innych programach unijnych jak Europa dla Obywateli stosuje się ryczałty (koszty jednostkowe) powyżej 50 tys. Euro (ponad 210 tys. zł) – konstruując budżet konferencji, wizyt studialnych, itp. wydarzeń wskazuje się jedną kwotę z tabeli zależną od ilości uczestników i ilości krajów partnerskich. Poza tym obowiązuje krótka lista kosztów niekwalifikowalnych. W Programie Erasmus+ stosuje się ryczałty na przejazdy (w zależności tylko od dystansu) czy wkład intelektualny (różne stawki godzinowe dla poszczególnych krajów). Tego typu uproszczenia byłyby bardzo korzystne np. dla projektów współpracy. W dyskusji widać było jednak opór przed szerszym stosowaniem ryczałtów (ze strony instytucji publicznych), ale też na szczęście odwrotnie, poparcie ze strony LGD. Wskazywano na potrzebę większej wymiany doświadczeń wśród instytucji zarządzających w zakresie zastosowania uproszczeń.

W grupie dotyczącej przyszłego okresu programowania wskazałem na potrzebę likwidacji takich rozwiązań jak np. wybór projektów współpracy przez instytucje zarządzające (pośredniczące). W Europie w wielu krajach i regionach za wybór projektów odpowiedzialne są LGD, ale też w wielu krajach i regionach projekt współpracy wybierają instytucje nadzorujące LGD. W Polsce mamy to drugie rozwiązanie. Moim zdaniem takie rozwiązanie jest nieuzasadnione i powoduje zagrożenia dla realizacji projektów współpracy. Jedne zasady wyboru projektów samodzielnie przez LGD przy jednakowym podejściu np. do kosztów kwalifikowalnych pozwalałoby na szybszą i łatwiejszą realizację projektów współpracy. W dyskusji wskazywaliśmy na potrzebę takich jednolitych zasad w różnych funduszach czy też utworzenie jednego programu (jednakowych zasad w różnych funduszach) dla realizacji podejścia LEADER/RLKS, zgodnie z propozycjami w tym zakresie przedstawionymi przez europejskie stowarzyszenie LGD – ELARD. W grupie dyskusyjnej uczestniczyli przedstawiciele innych DG niż DG AGRI. W tych DG niestety prace nad rozwojem RLKS z innych funduszy nie są jeszcze zaawansowane. Opór wywołuje zwłaszcza propozycja ELARD przeznaczenia 15% z każdego z funduszy na podejście LEADER/RLKS.

Notatkę przygotował:

Krzysztof Kwatera, LGD Dolina Raby, Pełnomocnik Zarządu Polskiej Sieci LGD ds. współpracy
e-mail: kwatera@onet.pl, tel. 600 856 375

*Udział w seminarium pana Krzysztofa Kwatery został sfinansowany ze środków
Jednostki Centralnej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.*

